

Sygn. akt VII U 1363/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 czerwca 2018 r. w Warszawie

sprawy W. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę

na skutek odwołania W. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

z dnia 1 września 2017 r. znak: (...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od odwołującego W. C. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 360 zł (słownie: trzysta sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W. C. w dniu 19 września 2017 roku złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 1 września 2017 roku, znak: (...), odmawiającej przyznania prawa do emerytury.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że nie wie z jakiego powodu firma (...) wpisała na świadectwie pracy stanowisko ślusarz-operator. Odwołujący podkreślił, że pracując w NRD nie wykonywał żadnych prac związanych ze stanowiskiem ślusarza ani żadnych innych prócz maszynisty dźwigu samojezdnego. Ponadto nie posiada żadnych uprawnień ani umiejętności do wykonywania pracy ślusarza. Zdaniem odwołującego powyższe wynika również z zarządzenia wewnętrznego nr 13/88 z firmy (...) o szczególnych warunkach pracy. Odwołujący oświadczył, że złoży wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa. (odwołanie z dnia 19 września 2017 roku, k. 1-3 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że ubezpieczony udowodnił jedynie 14 lat, 4 miesiące i 14 dni stażu pracy w szczególnych warunkach. Na ten okres składając się okresy od 4 grudnia 1975 roku do 31 sierpnia 1979 roku oraz od 16 października 1979 roku do 30 kwietnia 1984 roku i od 1 stycznia 1985 roku do 31 stycznia 1991 roku - zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

Ponadto organ rentowy wskazał, że odwołujący jest członkiem OFE i nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Równocześnie organ rentowy poinformował, że odwołujący spełnił inne przesłanki, tj. że ukończył wiek 60 lat i wykazał okres składkowy, nieskładkowy i uzupełniający w wymiarze 25 lat. (odpowiedź na odwołanie z 2 października 2017 roku, k. 4 – 4v a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. C., urodzony w dniu (...), w okresie od 4 grudnia 1975 roku do 31 grudnia 1991 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. (dawniej: Przedsiębiorstwo (...) w O.). W okresie od 4 grudnia 1975 roku do 30 kwietnia 1984 roku i od 1 stycznia 1985 roku do 31 stycznia 1991 roku wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę maszynisty ciężkich maszyn budowlanych na stanowisku maszynisty żurawia wieżowego. W okresie od 25 października 1977 roku do 12 września 1979 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową. Za okres od 4 grudnia 1975 roku do 30 kwietnia 1984 roku i od 1 stycznia 1985 roku do 31 stycznia 1991 roku pracodawca wystawił ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach (świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, k. 18 a.r., książeczka wojskowa, k. 8 akt kapitałowych).

W okresie od 1 maja 1981 roku do 31 grudnia 1984 roku odwołujący został oddelegowany do pracy na stanowisku ślusarz-operator do na budowę eksportową w ówczesnym NRD. W opinii o pracy W. C. z dnia 10 grudnia 1984 roku kierownik budowy wskazał, że odwołujący zatrudniony jako ślusarz-operator żurawia nie posiadał kwalifikacji zawodowych do wykonywania tej pracy. Opiniujący przełożony podkreślił, że odwołujący w ww. okresie był zdyscyplinowanym i chętnym do pracy pracownikiem jednak niesamodzielnym, bowiem nie posiadał umiejętności czytania prostych rysunków warsztatowych. (świadectwo pracy z dnia 28 grudnia 1984 roku, k. 33 akt osobowych, umowa na czas określony z dnia 28 kwietnia 1984 roku, k. 22 akt osobowych)

W dniu 30 marca 2017 roku W. C. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wnioski o emeryturę wraz z kwestionariuszem dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych oraz załącznikami potwierdzającymi zatrudnienie (wniosek o emeryturę wraz z załącznikami, k. 1-6 a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W., na podstawie przedstawionej dokumentacji, uznał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych oraz nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalny, za pośrednictwem ZUS, na dochodu budżetu państwa. Organ rentowy przyjął za udowodnione okresy na dzień 1 stycznia 1999 roku składkowe - 23 lata, 4 miesiące i 5 dni i nieskładkowe – 8 miesięcy i 27 dni. Organ rentowy uznał za udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 4 miesiące i 14 dni. W oparciu o powyższe ustalenia organ rentowy w dniu 1 września 2017 roku, znak: ENS/20/045144720, wydał decyzję odmawiającą ubezpieczonemu wcześniejszej emerytury. (decyzja z dnia 1 września 2017 roku, (...), k.48 a.r.). W. C. odwołał się od wskazanej decyzji (odwołanie z dnia 19 września 2017 roku, k. 1-3 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i w aktach osobowych W. C., a także w ograniczonym zakresie w oparciu o zeznania ubezpieczonego oraz świadków W. B. oraz W. Z..

Zdaniem Sądu dokumenty są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty te nie były przez strony sporu kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania zarówno odwołującego, jak i świadków W. B. oraz W. Z. w zakresie w jakim zmierzały do udowodnienie, że odwołujący w okresie od 1 maja 1981 roku do 31 grudnia 1984 roku wykonywał pracę maszynisty dźwigu samojezdnego/ maszynisty żurawia wieżowego. Sąd miał na uwadze, że świadkowie nie posiadali konkretnej wiedzy na temat wykonywanej przez odwołującego pracy w spornym okresie. Świadek W. B. był również oddelegowany do NRD jednak w innym okresie i do innego zakładu pracy, natomiast świadek W. Z. był wyłącznie

z jednodniową wizytą u odwołującego w NRD. Tym samym świadkowie nie mogli w żaden sposób potwierdzić, że odwołujący w ww. okresie w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę, którą można by zakwalifikować jako wykonywaną w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie W. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 1 września 2017 roku, znak:(...), jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 t.j.), zwanej ustawą emerytalną, wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn, oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przy określaniu prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma żadnej swobody. Prace te ściśle i jasno określone są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Na wykazach prac zawartych we wskazanym rozporządzeniu, nie kończą się jednak ograniczenia dotyczące uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia),
2. wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia, oraz
3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia) oraz być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach bądź w szczególnym charakterze (§ 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia).

W myśl stanowiska wyrażonego w orzecznictwie, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, warunki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury muszą być spełnione łącznie w chwili wydania decyzji przez organ rentowy. W postępowaniu odwoławczym od decyzji odmawiającej prawa do tego świadczenia, sąd ubezpieczeń społecznych ocenia legalność decyzji według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2006 roku, I UK 154/05). Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 roku, II UKN 417/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, II UKN 598/00). Jednocześnie wskazać należy, że świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w myśl art. 244 § 1 k.p.c., gdyż pracodawca nie ma charakteru organu władzy publicznej, świadectwo pracy stanowi więc dokument prywatny zgodnie z art. 245 k.p.c. i może być kwestionowane. Dodatkowo należy podkreślić, że w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku

obniżonym, dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być więc udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W rozpatrywanej sprawie kwestią sporną było to, czy W. C. posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie innych przesłanek nie było zaś przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budziło żadnych wątpliwości, gdyż ubezpieczony ma wymagany okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat, w dniu (...) ukończył 60 lat i ostatecznie złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa.

Analizując, czy ubezpieczony posiada wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych Sąd miał na względzie, że Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. (dawniej: Przedsiębiorstwo (...) w O.) wystawiło ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych odnoszące się do dwóch różnych okresów, z wyłączeniem okresu od 1 maja 1981 roku do 31 grudnia 1984 roku kiedy to odwołujący został oddelegowany do pracy w NRD. Odwołujący podnosił, że w okresie pracy w NRD wykonywał te same obowiązki co w Polsce, tj. że był maszynistą żurawia wieżowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał jednak te okoliczności za niewykazaną, a Sąd taką ocenę podzielił. W myśl przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że stałe wykonywanie pracy w warunkach szczególnych jest rozumiane jako wypełnianie pełnego wymiaru czasu pracy na zajmowanym stanowisku, gdyż nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 roku, II UK 306/07, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 290). Praca w szczególnych warunkach jest to zatem praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 22 stycznia 2008r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 i z dnia 24 marca 2009r., I PK 194/08, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 281).

W rozpatrywanej sprawie opisana sytuacja stałego wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych, nie miała miejsca, na co wskazują ustalenia faktyczne, dokonane przez Sąd Okręgowy. Z dołączonej do akt sprawy dokumentacji osobowej ubezpieczonego bezspornie wynika, że w okresie od 1 maja 1981 roku do 31 grudnia 1984 roku odwołujący rzeczywiście został oddelegowany do pracy w NRD, jednak z tej samej dokumentacji wynika również, że odwołujący nie pracował tam jako maszynista żurawia wieżowego, tylko jako ślusarz-operator. Jak sam odwołujący wskazywał nie posiadał on kwalifikacji zawodowych do wykonywania pracy ślusarza-operatora. Twierdzenie to znalazło potwierdzenie w opinii sporządzonej przez przełożonego odwołującego pod koniec trwania kontraktu zagranicznego. Z opinii tej nie wynika, że w związku z brakiem kwalifikacji odwołujący wykonywał inną pracę niż ta wskazana w świadectwie pracy. Pracodawca podkreślił natomiast mankamenty w kwalifikacjach zawodowych odwołującego i brak samodzielności co wskazuje, że odwołujący pracował jako ślusarz-operator, jednak jego umiejętności nie pozwalały na przedłużenie kontraktu na kolejny okres. Z powyższego można wywieść również, że nie było w ramach budowy eksportowej stanowiska zgodnego z kwalifikacjami odwołującego, które mógłby zajmować, tj. maszynisty żurawia wieżowego, bowiem jego kontrakt z uwagi na brak kwalifikacji na stanowisku ślusarz-operator nie został przedłużony. Stanowiska odwołującego nie potwierdziły również dowody z zeznań przesłuchanych świadków W. B. i W. Z.. Żaden z nich nie posiadał szczegółowej wiedzy na temat pracy wykonywanej przez odwołującego w (...), żaden z nich również nie pracował z odwołującym w spornym okresie. Jak już zostało wskazane w wcześniej świadek W. B. był zatrudniony w NRD w innym okresie i w innym niż odwołujący zakładzie pracy, a świadek W. Z. złożył odwołującemu jednodniową wizytę w NRD, co nie jest wystarczające dla potwierdzenia wykonywania

stale i w pełnym wymiarze czasu pracy maszynisty żurawia wieżowego. Wobec powyższego brak było dowodów na poparcie twierdzeń odwołującego w tym zakresie.

Podsumowując, Sąd Okręgowy ocenił zatem, że nie zachodzą podstawy do uznania okresu pracy W. C. od 1 maja 1981 roku do 31 grudnia 1984 roku jako pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. To z kolei oznacza, że W. C. nie spełnił wszystkich przesłanek do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o treść art. 184 ustawy emerytalnej, a zatem zaskarżona decyzja odpowiada prawu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł jak w pkt 2 wyroku na podstawie art. 108 k.p.c. stosując w tym względzie zasadę finansowej odpowiedzialności za wynik sprawy, zawartą w art. 98 k.p.c. oraz w oparciu o dyspozycję § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2018 r., poz. 265 t.j.).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonemu z pouczeniem.

MG